

SPIS TREŚCI

1.	Przedmiot opracowania.....	3
2.	Podstawy opracowania projektu	3
3.	Zakres opracowania.....	3
4.	Istniejące uzbrojenie podziemne.....	3
5.	Rozwiązania techniczne.....	3
5.1.	Posadowienie	4
5.2.	Uzbrojenie przewodu wodociągowego.....	4
6.	Wykonawstwo robót	7
6.1.	Roboty ziemne	7
6.2.	Roboty montażowe	7
6.3.	Zasyпка wykopów	7
6.4.	Zabezpieczenie istniejącego uzbrojenia.....	8
7.	Uwagi końcowe.....	8

SPIS RYSUNKÓW

L.p.	Nazwa rysunku	Nr rys.	Skala
1	Plan zagospodarowania terenu – hydrant Hp2	1	1:500
2	Plan zagospodarowania terenu – hydrant Hp3	2	1:500
3	Plan zagospodarowania terenu – hydrant Hp4	3	1:500
4	Plan zagospodarowania terenu – hydrant Hp5	4	1:500
5	Schemat montażowy włączenia hydrantów	5	schemat

OPIS TECHNICZNY

do projektu wykonawczego rozbudowy drogi do oczyszczalni ścieków w Brzozie
– instalacja wodno – kanalizacyjna

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt przebudowy istniejących hydrantów kolidujących nowym układem drogi do oczyszczalni ścieków w Brzozie.

2. Podstawy opracowania projektu

Niniejsze opracowanie wykonano w oparciu o następujące dokumenty i materiały:

- Mapa sytuacyjno – wysokościowa z uzbrojeniem terenu 1:500,
- Warunki techniczne wydane przez ZGK w Nowa Wieś Wielka,
- Protokół z narady koordynacyjnej,

3. Zakres opracowania

Zakresem opracowania objęto projekt przebudowy 4 istniejących hydrantów na dz. nr 173/1, 157 i 163 obręb 0001 Brzoza. Istniejące hydranty kolidujące z nowym układem drogowym należy zdemonstrować. Do istniejącego trójkąta należy zamontować nową zasuwę odcinającą i dalej odcinki rur żeliwnych DN80 umożliwiające sytuowanie hydrantów na poboczu. Szczegółowe rozwiązania wg. rysunku nr 5.

4. Istniejące uzbrojenie podziemne

W pasie projektowanego remontu nawierzchni występuje następujące uzbrojenie podziemne:

- Kanał sanitarny $\phi 0,20$ m,
- Przewód wodociągowy $\phi 160$ mm i $\phi 225$ mm,
- Kable energetyczne,
- Kable teletechniczne.

Dane na temat istniejącego uzbrojenia ustalono na podstawie analizy inwentaryzacji geodezyjnej na planach sytuacyjno – wysokościowych do celów projektowych.

Miejsca skrzyżowań projektowanych kanałów z istniejącym uzbrojeniem naniesiono na profile podłużne.

Nie wyklucza się występowania w terenie innego, niezainwentaryzowanego uzbrojenia podziemnego.

5. Rozwiązania techniczne

Zakres projektu obejmuje demontaż 4 istniejących hydrantów kolidujących z rozbudowywanym układem drogowym do oczyszczalni ścieków w Brzozie. Po zdemontowaniu należy na odejściu do

każdego hydrantu zamontować zasuwę odcinającą DN80 umożliwiającą odcięcie przebudowywanego hydrantu. Pomiędzy zasuwą odcinającą a hydrantem odcinek wykonać za pomocą króćca dwukołnierowego DN80, który umożliwi odsunięcie przebudowywanych hydrantów od nowego układu drogowego. Po zamontowaniu hydrant należy obsypać zwirem o granulacji 0,5 – 2,0 mm w celu umożliwienia swobodnego odwodnienia urządzenia. Montaż hydrantów wykonać na podstawie rysunków szczegółowych.

5.1. Posadowienie

- w gruntach piaszczystych bezpośrednio na gruncie rodzimym uformowanym na kąt 90° tak aby do podłoża przylegała ¼ obwodu rury,
- w gruntach spoistych na podsypce z dobrze uziarnionego piasku średniego grubości min. 10cm.

Niezależnie od podłoża wymagane jest ponadto zastosowanie zasypek ochronnych z dobrze uziarnionego piasku średniego wykonanych do wysokości co najmniej 30cm powyżej wierzchu rury. Podłoże i zasypki ochronne należy zagęścić. Stopień zagęszczenia podsypki o obsypki winien być kontrolowany i wynosić wg standardowej próby Proctora $I = 95\%$. Obsypkę ochronną wykonywać warstwami do wysokości 30 cm powyżej wierzchu rury.

Uwaga: Ze względu na możliwość naruszenia struktury obsypki przy demontażu szalowania należy zachować następujący sposób ich wykonywania:

- obsypkę wykonywać warstwami z jednoczesnym demontażem szalunku przydennej części wykopu;
- zagęszczenie warstwy obsypki wykonać po demontażu pasa szalunku w jej obrębie;
- po zagęszczeniu pierwszej warstwy ułożyć kolejną, zdemontować szalunek w jej obrębie, zagęścić itd.;

Nad przewodami wodociągowymi w odległości 0,5m od wierzchu rury PE należy umieścić taśmę sygnalizacyjną w kolorze niebieskim. Do górnej, tworzącej przewodu wodociągowego umocować drut sygnalizacyjny, miedziany DY6 z wyprowadzeniem do zasuw i hydrantu.

5.2. Uzbrojenie przewodu wodociągowego

Hydrant DN-80:

Wymogi konstrukcyjne:

Wszystkie materiały muszą być oznakowane oraz posiadać dokumenty atestacyjne dopuszczające do obrotu w krajach UE zgodnie z Ustawą z dnia 160 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. Nr 92, poz.881).

- Hydranty nadziemne z zasuwą odcinającą o średnicy nominalnej DN80 w wielkościach zgodnych z PN-EN 1074-1:2002; PN-EN 1074-6:2005; PN-EN 14339:2005 z przyłączeniem kołnierзовym znormalizowanym wg PN-EN 1092-2;
- Wszystkie elementy wewnętrzne i zewnętrzne poza uszczelnieniami, kulą i wykonane z żeliwa sferoidalnego EN-GJS-400-15 lub EN-GJS-500-7 wg PN-EN 1563:2000 lub/i stali nierdzewnej wg PN-EN 10088-1:1998. Dopuszcza się wykonanie pewnych elementów jak np.: nakrętka trzpienia, nasada boczna itp. z mosiądzu, brązu lub aluminium. Wrzeciono ze stali nierdzewnej, grzyb (stożek zamykający) wykonany z żeliwa sferoidalnego min. EN-GJS-400-15 i pokryty powłoką elastomerową. Kostka górna (nasadka wrzeciona) wykonana z żeliwa sferoidalnego min. EN-GJS-400-15;
- Wszystkie odkryte elementy żeliwne zabezpieczone antykorozyjnie farbą epoksydową naniesioną metodą elektrostatyczną zgodnie z normą DIN 30677 (grubość powłoki ochronnej min. 250 μm), odporność na przebicie metodą iskrową 3000V, przyczepność powłoki 12 N/mm² (oferent zobowiązany jest dostarczyć dokument potwierdzający takie wykonanie powłoki np. deklaracja producenta) lub emaliowane;
- Podwójne zamknięcie przy pomocy komory z kulą wykonaną z tworzywa sztucznego (np.: poliamid) domykaną do siedziska zawulkanizowanego elastomerem dopuszczonym do kontaktu z wodą pitną lub wykonanego z mosiądzu;
- Całkowite odwodnienie Hp w stanie zamkniętym;
- Przesłona odwadniacza wykonana z tworzywa sztucznego;
- Hydrant ma posiadać zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem tzw. deflektor zanieczyszczeń wykonany z elastomeru;
- Hydrant ma posiadać zaślepkę osadzoną w gnieździe kołowym, wykonaną z tworzywa sztucznego, gumy lub żeliwa zabezpieczonego antykorozyjnie jak pozostałe elementy żeliwne, przymocowaną na stałe do hydrantu;
- Wszystkie hydranty na ciśnienie nominalne min. PN-10.

Skrzynki do zasuw i hydrantów

- Skrzynki uliczne z żeliwa GG20 bitumizowane lub malowane bitumem lub z tworzywa sztucznego (poza pokrywą skrzynki, która ma być z żeliwa); w przypadku korpusu skrzynki wykonanego z żeliwa jej gniazdo wraz z pokrywą skrzynki musi być wykonane stożkowo ze skosem min. 15°;
- Pokrywa skrzynek oraz wymiary wg PN-M-74081:1998 i PN-M-74082:1998.

Zasuwy – charakterystyka konstrukcji:

Wszystkie materiały muszą być oznakowane oraz posiadać dokumenty atestacyjne dopuszczające do obrotu w krajach UE zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. Nr 92, poz.881) oraz spełniać parametry i wymagania techniczne:

- korpus, pokrywa oraz klin wykonane z żeliwa sferoidalnego EN-GJS-400-15 lub EN-GJS-500-7 zgodnie z PN-EN 1563,
- klasa żeliwa, nazwa producenta, średnica oraz ciśnienie oznakowane na korpusie w postaci odlewu. Element zamykający (klin), wykonany z żeliwa sferoidalnego całkowicie pokryty elastomerem dopuszczonym do kontaktu z wodą pitną włącznie z kieszenią nakrętki i otworem trzpienia.
- Trzpień wykonany ze stali nierdzewnej zgodnie z PN-EN 10088-1:1998 walcowanej, z gwintem walcowanym w części uszczelniającej polerowany, a nakrętka trzpienia z mosiądzu prasowanego utwardzonego powierzchniowo z możliwością jej wymiany:
- śruby łączące pokrywę z korpusem wpuszczone i zabezpieczone masą zalewową,
- zasuwa powinna posiadać min. 2 uszczelnienia wrzeciona wewnątrz typu O-ring (z elastomeru dopuszczonego do kontaktu z wodą pitną) i nie mniej niż 2 zewnątrz (razem 4 uszczelnienia wrzeciona). Wrzeciono łożyskowane za pomocą niskotarcowych podkładek tworzywowych,
- wszystkie odkryte elementy żeliwne zabezpieczone antykorozyjnie farbą epoksydową naniesioną metodą elektrostatyczną zgodnie z normą DIN 30677 (grubość powłoki ochronnej min. $250\mu\text{m}$), odporność na przebicie metodą iskrową 3000V, przyczepność powłoki 12N/mm^2 (oferent zobowiązany jest dostarczyć dokument potwierdzający takie wykonanie powłoki np. deklaracja producenta) lub emaliowane,
- wnętrze korpusu zasuwy o prostym przepływie bez przewężeń i gniazda w miejscu zamknięcia. Równoprzelotowa średnica otworu jest równa średnicy nominalnej,
- wszystkie zasuwy i obudowy jednego producenta,
- obudowa zasuw teleskopowa zabezpieczona antykorozyjnie, pręt ocynkowany o profilu kwadratowym, kapturek trzpienia oraz elementy teleskopu przymocowane i połączone w sposób uniemożliwiający przypadkowe rozłączenie, rura osłonowa z tworzywa sztucznego, blacha oporowa umożliwiająca ustawienie obudowy w dowolnej wysokości (lub inne rozwiązanie umożliwiające wykonanie tej czynności), osłona uniemożliwiająca przedostawanie się zanieczyszczeń do wnętrza obudowy, element zabezpieczający przypadkowe zsunięcie obudowy z wrzeciona zasuwy (np. zawleczka, zatrask itp.),
- kapturek trzpienia (górny) i kostka dolna (orzech) obudowy wykonane z żeliwa sferoidalnego.

Wyszczególniona armatura winna posiadać certyfikat ISO 9002. Wszystkie połączenia kołnierzowe na armaturze i kształtkach wykonać bezwzględnie za pomocą śrub ze stali nierdzewnej.

Miejsce projektowanej armatury oznakować tabliczkami informacyjnymi wykonanymi z blachy nierdzewnej lub z tworzywa sztucznego. Tabliczki umieścić na słupach stalowych lub na płotach czy murach pobliskiej posesji.

6. Wykonawstwo robót

6.1. Roboty ziemne

Do robót ziemnych przystąpić po geodezyjnym wytyczeniu tras przewodów, zabiciu „świadków”.

Przed przystąpieniem do zasadniczych robót należy wykonać przekopy próbne celem ustalenia dokładnej lokalizacji i wysokościowego posadowienia istniejącego uzbrojenia.

W trakcie robót ziemnych przestrzegać ustaleń norm PN-B-06050 i PN-B-10736: 1999 oraz obowiązujących warunków technicznych i bhp.

Roboty ziemne prowadzić mechanicznie w wykopach wąskoprzestrzennych o ścianach umocnionych wypraskami stalowymi. W miejscu występowania istniejącego uzbrojenia roboty prowadzić ręcznie.

Przy wykopach mechanicznych część przydenną wykopów należy „dokopać” do projektowanych niwelet w sposób ręczny.

Na odcinkach, gdzie w podłożu występują grunty spoiste względnie organiczne wykopy należy przegłębić celem wykonania podsypek wyrównawczych z piasku.

Generalnie urobek z wykopów składować na odkład.

Istniejące uzbrojenie krzyżujące się z wykopami należy zabezpieczyć poprzez obudowanie i podwieszenie w wykopie.

W przypadku natrafienia na niezinventaryzowane uzbrojenie należy natychmiast powiadomić użytkownika uzbrojenia i wspólnie z nadzorem inwestorskim ustalić dalszy tok postępowania.

6.2. Roboty montażowe

Przed przystąpieniem do robót montażowych należy bezwzględnie sprawdzić przekopami próbnymi rzędne posadowienia i lokalizację istniejących instalacji podziemnych. W przypadku rozbieżności w stosunku do rzędnych przyjętych w projekcie należy przy udziale nadzoru autorskiego wprowadzić niezbędne korekty.

W trakcie robót montażowych należy przestrzegać wymagań technicznych COBRTI INSTAL – „Warunki techniczne wykonania i odbioru sieci wodociągowych – zeszyt nr 3”.

Montaż przewodów można realizować przy temperaturach otoczenia od +5°C do +30°C. Do robót montażowych można przystąpić po starannym wyrównaniu i wyprofilowaniu podłoża. Przed opuszczeniem rur do wykopu należy sprawdzić ich stan techniczny (nie mogą mieć uszkodzeń). W trakcie montażu należy zwracać uwagę na to, aby rury przylegały na całej długości do podłoża. Szczególną uwagę należy zwrócić na prawidłowość wykonania połączeń i uszczelnień rur.

6.3. Zasypka wykopów

Po zakończeniu robót montażowych i wykonaniu prób ciśnienia przewody zasypywać warstwami do wysokości 30 cm powyżej klucza w sposób ręczny piaskiem średnim, dobrze uziarnionym, pozbawionym kamieni, z zagęszczeniem do $I_s = 0,95$ a następnie mechanicznie gruntem rodzimym. W po-

boczach dróg i pasach drogowych zasypkę prowadzić z dokładnym zagęszczeniem. Wykonawcę robót zobowiązuje się do zagęszczenia gruntu dla uzyskania stopnia zagęszczenia $w_z = 1,0$.

6.4. Zabezpieczenie istniejącego uzbrojenia

Krzyżujące się z wykopami pod projektowane przewody wody, kanalizacji deszczowej i sanitarnej istniejące uzbrojenie podziemne, należy zabezpieczyć przed uszkodzeniem pod nadzorem pracownika właściwej instytucji, w sposób następujący:

Kable energetyczne i telekomunikacyjne obudować dwudzielną rurą typu „AROT” i podwiesić na długości co najmniej po 1,5m od osi skrzyżowania, mierząc prostopadłe od osi kanałów:

- dla kabli NN – $\phi 110\text{mm}$ PVC,
- dla kabli SN – $\phi 160\text{mm}$ PVC.

Rury lub połowizna winna być wyprowadzona 0,5m poza ścianę wykopu przewodu kanalizacyjnego.

Uwaga:

W przypadku wystąpienia kolizji z istniejącym uzbrojeniem, której nie można rozwiązać poprzez zmianę rzędnych posadowienia kanału istniejący przewód kolidujący z kanałem należy przebudować na warunkach gestora urzędu.

7. Uwagi końcowe

Roboty ziemne winny być skoordynowane i uzgodnione z pozostałymi wykonawcami robót powyższej budowy.

O terminie budowy powiadomić właścicieli terenu, na którym przebiega inwestycja oraz właścicieli uzbrojenia podziemnego.

W przypadku kolizji przebudowa wszelkich nie zainwentaryzowanych sieci wod-kan na koszt i staraniem Inwestora.

Przed zasypaniem wykopów zgłosić do Zakładu Gospodarki Komunalnej w Nowej Wsi Wielkiej.

W przypadku natrafienia w czasie realizacji na nieokreślone uzbrojenie podziemne, bądź stwierdzenie niezgodności z planem geodezyjnym, należy powiadomić właściciela uzbrojenia oraz inspektora nadzoru, a dalszy tok postępowania uzgodnić wpisem do dziennika budowy.

Przed przystąpieniem do zasypki sprawdzić rysunki wykonawcze, nanieść ewentualne zmiany oraz napotkane inne uzbrojenie i zgłosić służbom geodezyjnym.

Po wykonaniu hydrantów należy dokonać inwentaryzacji geodezyjnej sytuacyjno - wysokościowej metodą bezpośrednią, ww. inwentaryzacja powinna wykazać aktualną i rzeczywistą zabudowę pod- i nadziemną oraz ewentualne rury ochronne. Inwentaryzację należy dostarczyć do ZGK w Nowej Wsi Wielkiej.

Należy ściśle stosować się do uwag zawartych w warunkach i uzgodnieniach oraz instrukcjach producentów, których materiały zastosowano.

Wskaźnik zagęszczenia gruntu winien być kontrolowany.

W trakcie budowy bezwzględnie przestrzegać przepisów BHP w zakresie transportu, montażu, składowania materiałów, zabezpieczania wykopów, oznakowania miejsc niebezpiecznych itp.

Wykopy zabezpieczyć barierkami z tablicami ostrzegawczymi, a na noc oświetlić sztucznym światłem.

Opracowała:

mgr inż. Barbara Lewandowska